

یادداشت‌های شهرشلوغ

اجرای توصیه‌های چهل‌گانه برای تأمین منافع اقتصادی کشور

[شهروند] این روزها شمارش معکوس برای پیوستن به FATF آغاز شده است و براساس شایعات و استدلال‌هایی، بعید است که این موضوع در مجمع تصویب نشود. نظریه‌های مختلفی درخصوص مزایا و معایب پیوستن به نهاد‌های بین‌المللی وجود دارد. پیوستن به FATF می‌تواند فرصت‌های زیادی برای کشورها به همراه داشته باشد از جمله این فرصت‌ها می‌توان به بهبود دسترسی به سیستم مالی بین‌المللی، افزایش جذب سرمایه‌گذاری خارجی و بهبود روابط تجاری با سایر کشورها اشاره کرد. با این حال، چالش‌هایی نیز

وجود دارد از جمله افزایش نظارت‌های بین‌المللی که ممکن است منجر به فشارهای سیاسی و اقتصادی بیشتر شود. در این چهارچوب، تحلیل هزینه-فایده و کارکردهای آنها می‌تواند به‌عنوان یک ابزار مهم در ارزیابی تصمیمات مربوط به پیوستن به FATF مورد استفاده قرار گیرد. براساس این تحلیل، سیاستگذاران باید ارزیابی دقیقی از تأثیرات مثبت و منفی این عضویت بر اقتصاد ملی و جایگاه بین‌المللی کشور انجام دهند. با هم دیدگاه‌های مطرح‌شده در این خصوص را مرور می‌کنیم.

عضو نشدن ما در FATF تأثیر تحریم و هزینه‌هایش را بیشتر کرده

سایت جماران به نقل از محمدحسین عادل در نشست «مروری بر وضعیت ایران در FATF» نوشت: منشا تحریم حساب‌های ایران و ایرانیان در همه جای دنیا دو مورد است؛ ۹۰ درصد تحریم‌های آمریکا و حدود ۱۰ درصد کشور پرخطر اعلام شده از طرف FATF است.

رئیس پیشین بانک مرکزی گفت: کلیه بانک‌هایی که با آمریکا ارتباط دارند، به‌خاطر احتیاط برای ما حساب وال سی باز نمی‌کنند ولی اگر ما از کشور پرخطر FATF بیرون بیاییم، بانک‌های سه کشور روسیه، چین و هند به اضافه بعضی بانک‌های محلی کوچکی که در اروپا هم پیدا می‌شوند، ممکن است برای ما مرادات مالی داشته باشند. او افزود: عضویت ما مزایایی دارد و اگر تحریم‌ها برداشته شود مزایای آن خیلی بیشتر می‌شود. ولی عضو نشدن ما تأثیر تحریم‌های آمریکا را بیشتر و هزینه‌هایش را سنگین‌تر کرده است. اگر برداشته شود، ما کمی می‌توانیم کار کنیم.

ایران از سال‌ها پیش در حال اجرای توصیه‌های کلیدی FATF است

خبرگزاری ایرنا هم به نقل از معاون وزیر اقتصاد نوشت: ایران توصیه‌های کلیدی FATF را در قوانین و مقررات داخلی از سال‌ها پیش لحاظ کرده و در حال اجرای آنها است. هادی خانی در واکنش به برخی نگرانی‌ها درخصوص احتمال عدم تأمین منافع امنیتی و اقتصادی کشور در اجرای توصیه‌های چهل‌گانه FATF افزود: پیشنهاد می‌کنیم متن قانون و آیین‌نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی مطالعه و توصیه‌های FATF در این خصوص با مواد قانون و مقررات مبارزه با پولشویی مقایسه شود.

وی تصریح کرد: ماده ۱۴ قانون مبارزه با پولشویی و آیین‌نامه اجرایی این قانون توسط شورای عالی پیشگیری و مقابله با جرایم پولشویی و تأمین مالی تروریسم کشور و به استناد ماده ۴ قانون مبارزه با پولشویی، با حضور اعضای اصلی این شورا

اعم از وزرای اطلاعات، کشور، دادگستری، امور خارجه، صمت، امور اقتصادی و دارایی، رئیس‌کل بانک مرکزی، نماینده رئیس قوه قضاییه، نماینده دادستان کل کشور، نماینده رئیس بازرسی کل کشور، رئیس سازمان اطلاعات سپاه و سه نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی تصویب و بعداً تأیید رئیس قوه قضاییه به تصویب هیأت وزیران رسیده است. معاون وزیر اقتصاد ادامه داد: در تدوین متن آیین‌نامه بخش قابل توجهی از توصیه‌های FATF پوشش داده شده و هم‌اکنون در کشور در حال اجراست.

تحریم‌های ثانویه با عضویت در FTAF رفع نمی‌شود

خبرگزاری مهر اما به سراغ نماینده ادوار مجلس رفت و ضمن مرور دیدگاه‌های موافقان و مخالفان FATF با اشاره به نظر برخی کارشناسان نوشت: تحریم‌های ثانویه‌ای که علیه ایران اعمال شده، به هیچ‌وجه با عضویت در FATF رفع نمی‌شود.

حسین نوش‌آبادی، نماینده ادوار مجلس شورای اسلامی، در گفت‌وگو با مهر درخصوص افای‌تی‌اف، گفت: امیدواریم مجمع تشخیص مصلحت نظام با در نظر گرفتن مصالح نظام و منافع مردم و درک واقع بینانه از شرایط اقتصادی کشور، تصمیم مدبرانه و شجاعانه‌ای که بتواند نظام جمهوری اسلامی را در این شرایط حساس کشور، در حل مشکلات اقتصادی و برون‌رفت از بحران‌های ساختگی دشمن، فائق نماید، اتخاذ کند. وی افزود: کارشناسان و تحلیل‌گران بسیار دیگری نیز بر این باورند که تحریم‌هایی که بر ایران اعمال می‌شود، علاوه بر موضوعات پولشویی و تأمین مالی تروریسم که مرتبط با FATF است، به جنبه‌های گسترده‌تری از سیاست و اقتصاد نیز وارد می‌شود.

این نماینده مجلس یازدهم در تشریح مواضع موافقین و مخالفین پیوستن ایران به افای‌تی‌اف اظهار کرد: موافقین پیوستن جمهوری اسلامی ایران به افای تی اف، اعتقاد دارند با

رهبر معظم انقلاب با درخواست دولت چهاردهم برای بررسی دوباره پیوستن ایران به گروه ویژه اقدام مالی (FATF) موافقت کردند. با زندگان انتخابات ریاست جمهوری و برخی نمایندگان، اصرار دارند که لایحه الحاق ایران به FATF بار دیگر در مجلس شورای اسلامی بررسی شود. پیوستن به گروه ویژه اقدام مالی (FATF) و خارج شدن از فهرست سیاه این گروه، گره‌ای نیست که دولت پزشکیان نتواند آن را از طریق وفاق و مصلحت‌اندیشی باز کند.

داستان پیوستن ایران به FATF، از آن دسته قصه‌های غم‌انگیزی است که به ما یادآور می‌شود هزینه بازی‌های سیاسی داخلی تا چه اندازه می‌تواند بر تجارت خارجی و مبادلات بانکی کشور سایه انداخته و باعث فشار بی‌دلیل بر نظام بانکی و مبادلات ارزی شود. این موضوع به نوعی خودتحریمی است؛ زیرا ایران نه کشوری اهل پولشویی است و نه اهل تأمین مالی تروریسم.

نکته مهم اینجاست که مجلس شورای اسلامی در دوره دهم الحاق به این معاهدات را تصویب و شورای نگهبان آنها را رد کرده و موضوع برابر قانون اساسی برای تعیین تکلیف به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شده است. مجمع تشخیص تاکنون این دو لایحه را که از سال‌های میانی دهه ۹۰ تصویب شده‌اند، معطل نگه داشته و از تصویب یا رد آن خودداری کرده است.

در هفته‌های اخیر و به‌ویژه پس از موافقت رهبر معظم انقلاب با درخواست دولت با بررسی دوباره این لایحه در مجمع تشخیص، برخی نمایندگان به محمدباقر قالیباف به‌عنوان رئیس مجلس و طیف موافق الحاق به گروه ویژه اقدام مالی اصرار دارند و فشار می‌آورند که این لایحه بار دیگر در مجلس کنونی به رأی گذاشته شود؛ اقدامی که به‌نظر می‌رسد نوعی سیاسی‌کاری و سنگ‌اندازی در راه دولت است. این طیف از ابتدای فعالیت دولت چهاردهم به نوعی تلاش کرده تا رأی‌دهندگان به پزشکیان را ناامید کرده و به موافقان خود این امید را تزریق کند که گرچه آنها با زنده انتخابات ریاست جمهوری بوده‌اند اما همچنان از توان و اراده لازم برای مخالفت با دولت منتخب برخوردار هستند.

استدلال اصلی مخالفان عضویت ایران در این دو لایحه آن است که با پیوستن ایران به آنها، اطلاعات مالی محور مقاومت و همچنین روش‌های دور زدن تحریم‌های یکجانبه آمریکا افشا خواهد شد. این در حالی است که موافقان عضویت ایران در این لایحه، اصرار دارند که این موضوع اساساً مانع مرادات عادی بانکی کشور شده و هزینه‌های گزافی را بر کشور تحمیل کرده است. کما اینکه کشورهایی که اعضای محور مقاومت از جمله عراق و لبنان در آن حضور دارند، خود از جمله اعضای FATF هستند.

یک هفته مانده به تصویب FATF؟

روزنامه اعتماد هم به اخبار جسته و گریخته از راهروهای بهارستان اشاره کرد که نشان‌دهنده آن است که به‌زودی FATF مورد تصویب اعضای مجمع تشخیص قرار گرفته و روند خروج ایران از لیست سیاه این گروه مالی آغاز می‌شود. در شرایطی که برخی تصور می‌کنند صدای برآمده از مجلس دوازدهم، صدای نمایندگان رادیکال مجلس و اعضای جبهه پایداری است، اما دامنه وسیعی از نمایندگان مستقل و اصلاح‌طلب در مجلس وجود دارند که رویکرد معقولی را در مواجهه با رخدادها اتخاذ می‌کنند. بازتاب این رویکرد نمایندگان معتدل و اصلاح‌طلب را در جریان دیدگاه‌هایی که این نمایندگان درخصوص FATF مطرح می‌کنند بعینه پیدا است. به گزارش اعتماد، براساس اعلام اعضای هیأت‌رئیس مجلس، در نشست غیرعلنی صحن، موضوع FATF مورد ارزیابی و بررسی نمایندگان قرار گرفت. براساس اعلام نمایندگان ابتدا گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس درخصوص روند پیوستن ایران به این گروه مالی قرائت شد و پس از آن برخی مدیران نهاد‌های مسئول به ارائه گزارش‌های خود پرداختند و نهایتاً نمایندگان نیز دیدگاه‌های خود را در این زمینه مطرح کردند.

این روزها رسیدگی به موضوع CFT و علت فشار برخی از نمایندگان برای بررسی مجدد FATF در مجلس چیست؟ ایسا اما از روزنامه جمهوری اسلامی جلوتر رفت و به ریشه‌یابی موضوع پرداخت. به گزارش ایسنا، بعد از آنکه

پارمو که حل آن می‌تواند زمینه خروج ایران از لیست سیاه FATF را فراهم کند توسط مجمع تشخیص مصلحت نظام در حال انجام است. این دو موضوع از روز هفتم بهمن ماه در مجمع آغاز شده و گفته می‌شود در هفته جاری تعیین تکلیف خواهد شد. موضع رسمی دولت درخصوص این سند مالی از سوی محمدجعفر قائم‌پناه معاون اجرایی رئیس‌جمهور رسانه‌ای شد. قائم‌پناه در این خصوص می‌گوید: «دولت مصرانه پیگیر تصویب FATF است و به‌طور قطع بخش زیادی از فشارهای ناشی از تحریم پس از پذیرش FATF برطرف خواهد شد.»

برای تصویب FTAF به اجماع نخبگانی نیاز است

رئیس کمیته رفاه کمیسیون اجتماعی درباره روندی که در نشست غیرعلنی مجلس درخصوص FATF طی شد، گفت: «همانطور که مستحضرید موضوع FATF در قالب ۴ لایحه در مجلس دهم مورد بررسی و تصویب قرار گرفت. البته نمایندگان مجلس دهم با تحفظات و شرط‌هایی این لایحه را تصویب کردند. موضوع به شورای نگهبان ارسال شد، شورای محترم نگهبان ایراداتی به این لایحه وارد دانست، مجلس دوباره این ایرادات را رفع کرد، سپس شورای نگهبان دوباره همان ایرادات خلاف قانون اساسی و شرع را وارد دانست. در ادامه مجلس بر مصوبه خود اصرار کرد تا نهایتاً موضوع راهی مجمع تشخیص مصلحت نظام شود. مجمع بدون اینکه این لایحه را رد یا تأیید کند، موضوع را بایگانی کرد.»

فاطمی ادامه داد: «این روند ادامه داشت تا اینکه در دولت چهاردهم، آقای پزشکیان طی نامه‌ای خواستار بررسی دوباره موضوع شدند. بااذن مقام معظم رهبری موضوع از بایگانی خارج شد و روی میز بررسی‌های مجمع قرار گرفت تا بهترین تصمیم به نفع منافع ملی ایران اتخاذ شود.»

نماینده مردم بابل درخصوص فضایی که در نشست غیرعلنی مجلس درباره این موضوع شکل گرفت، گفت: «خوشبختانه در مجلس فضای کارشناسی مناسبی شکل گرفت. برای آگاهی بخشی نمایندگان، گزارشی از سوی مرکز پژوهش‌ها قرائت شد. وقتی از FATF صحبت می‌کنیم در واقع از ۲ معاهده صحبت می‌کنیم. یکی پارمو و دیگری cft است؛ بحث مبارزه مالی با تروریسم و مقابله با جریان سازمان یافته درخصوص پولشویی. امروز هم روسای کمیسیون‌های امنیت ملی، کمیسیون اقتصادی و کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس دیدگاه‌های خود را مطرح کردند و هم نمایندگان موافق و مخالف FATF دیدگاه‌های خود را شرح دادند.»

فاطمی اضافه کرد: «باید اجازه داده شود، موضوع تبعات و اثرات FATF در سطح دانشگاه‌ها، محافل کارشناسی و تخصصی موضوع بررسی شود. باید به این پرسش پاسخ داد که آیا پیوستن به FATF مشکلات اقتصادی و ارتباطی ایران را کاهش می‌دهد یا نه؟ برخی از مخالفان پیوستن به FATF معتقدند که تا زمانی که تحریم‌های ثانویه آمریکا پابرجاست، پیوستن ایران به این گروه مالی فایده‌ای ندارد.»

از سوی دیگر، گروهی از مخالفان اعلام می‌کنند در نهاد‌های تصمیم‌ساز FATF و پارمو تحفظها و حق شرط‌های اعضای پذیرفته نمی‌شود. چون تحفظهایی که برخلاف هدف و موضوع معاهده باشد، قابل پذیرش نیست! از سوی دیگر اساس تصمیمات FATF بر مبنای اتفاق آراء است در این گروه مالی فهرست‌های سیاه و سفید... وجود دارد. باید دید اگر ایران این پیمان را مورد پذیرش قرار دهد، می‌تواند تحفظ‌های خود را داشته باشد؟ باید دید آیا آمریکا و اسرائیل که در این گروه مالی نقش آفرین هستند، اجازه می‌دهند ایران از لیست سیاه این گروه خارج شود و یک رابطه عادی بانکی داشته باشد؟»

رئیس پیشین بانک مرکزی گفت: کلیه بانک‌هایی که با آمریکا ارتباط دارند، به‌خاطر احتیاط برای ما حساب وال سی باز نمی‌کنند ولی اگر ما از کشور پرخطر FATF بیرون بیاییم، بانک‌های سه کشور روسیه، چین و هند به اضافه بعضی بانک‌های محلی کوچکی که در اروپا هم پیدا می‌شوند، ممکن است برای ما مرادات مالی داشته باشند. واگر تحریم‌ها برداشته شود مزایای آن خیلی بیشتر می‌شود. ولی عضو نشدن ما تأثیر تحریم‌های آمریکا را بیشتر و هزینه‌هایش را سنگین‌تر کرده است. اگر برداشته شود، ما کمی می‌توانیم کار کنیم.